

PO OBČINSKIH VOLITVAH V TRSTU

Posledice vključevanja Slovencev v italijanske stranke

Uspeh Skupne slovenske liste na zadnjih občinskih volitvah v Trstu je dokazal, da smo številni tržaški Slovenci prepričani o nujnosti, da se moramo vsi Slovenci pod Italijo takoj združiti in samostojno nastopiti, če hočemo ohraniti in okrepiti slovenstvo na Tržaškem, Goriškem, v Beneški Sloveniji in v Kanalski dolini. Večina tržaških Slovencev se zaveda, da mora narodna skupnost složno in enotno nastopiti, kadar so ogrožene njene bistvene vrednote, kakor sta njena zemlja in jezik. Naša trpka, a borbena preteklost nas uči, da smo Slovenci mnogo ali vsaj nekaj dosegli, kadar smo složno in enotno nastopali. Kadar smo bili razcepljeni in razbiti, so nas izgravalili in teptali. To velja tudi danes.

Večina Slovencev je prepričana, da slovensko združitev lahko uresničimo le v okviru slovenske organizacije. Vsakemu pametnemu človeku je jasno, da slovenske enotnosti ne moremo uresničiti v okviru italijanskih organizacij, kakor so Krščanska demokracija, Italijanska komunistična partija in Italijanska socialistična stranka. Če bi se vanje vključili, bi storili narodni samomor. Z vključitvijo v italijanske politične stranke bi se odpovedali načelu in pravici do politične samobitnosti. Podredili bi se tujemu vodstvu, ki bi ščitilo koristi svojih italijanskih pristašev ter zanemarjalo Slovence. Ker je v teh strankah občevalni in upravni jezik izključno italijanski, bi izpostavili slovenske privrženke potujočevanju. Slovenci bi postali sredstvo, ki bi ga italijanske stranke izrabljale le toliko, kolikor bi koristilo njihovim strankarskim interesom.

PREDVIDEVANJA POTRJEJENA

Skupna slovenska lista je že pred volitvami večkrat opozorila na pogubne posledice vključevanja Slovencev v italijanske politične organizacije. Poudarjala je, da so tisti Slovenci, ki volijo italijansko komunistično partijo, italijansko socialistično stranko ali kako drugo tujo listo, na popolnoma zgrešeni poti. Izidi nedavnih občinskih volitev v Trstu so nam — žal — ponovno v celoti potrdili taka predvidevanja.

Lista tržaške federacije italijanske komunistične partije je na zadnjih volitvah dobila 38.497 glasov ter 13 svetovavcev. Za komunistično listo je — po trditvah samih tržaških komunističnih prvakov — glasovalo kakih 17 do 19 tisoč Slovencev. Od vseh glasov, ki jih je prejela komunistična lista, je bilo torej približno polovica slovenskih. Po demokratičnem načelu bi moralo biti od 13 izvoljenih komunističnih svetovavcev šest Slovencev. Toda zgodilo se

je drugače. Slovenski komunistični pristaši so dobili le tri svetovavce.

Zakaj tolikšna krivica? Slovenski komunisti so se z vključitvijo v italijansko stranko podredili tujemu vodstvu, ki ščiti predvsem koristi svojih italijanskih pristašev.

Drug primer, iz katerega je razvidna pogubnost vključevanja posameznih Slovencev v italijanske stranke, nam nudi povolilno zadržanje vodstva italijanske socialistične stranke.

BOLEČA UGOTOVITEV

Kakor je znano, sta pri zadnjih volitvah kandidirala na listi italijanske socialistične stranke tudi Slovenca Dušan Hreščak in inž. Pino Pečenko. Kandidata sta v predvolilnem boju pozivala Slovence, naj jima dajo preferenčne glasove, da bosta izvoljena v občinski svet. Odzvali so se številni Slovenci ter jima dali preferenčni glas v upanju, da bomo Slovenci imeli več kandidatov v novem občinskem svetu. Hreščak in Pečenko sta od vseh socialističnih kandidatov prejela največ preferenčnih glasov. Toca njuni dobronamerni volivci so bili kaj kmalu razočarani. Takoj po volitvah je inž. Pečenko odstopil. Zakaj?

Inž. Pečenko je bil za vodstvo italijanske socialistične stranke dober, dokler je vabil Slovence, naj glasujejo za italijanske socialiste. Ko je bil izvoljen, je postal nezaželeno breme, katerega se je treba čimprej odkrižati. Tudi ta primer ponovno zgovorno potrjuje našo trditev, po kateri itali-

janske stranke izrabljajo slovenske privrženke v toliko, kolikor koristijo njihovim interesom.

Iz izidov zadnjih občinskih volitev v Trstu je torej razvidno, da smo tržaški Slovenci izgubili zaradi raztresenosti Slovencev po italijanskih strankah najmanj štiri mesta v sedanjem občinskem svetu. Ta ugotovitev je zelo boleča za vsakega zavednega Slovenca. Vsak preudaren Slovenec mora ugotoviti, da so za takšno stanje odgovorne tiste osebe in skupine, ki nasprotujejo združitvi vseh slovenskih sil in njihovem samostojnemu političnemu nastopu. Za takšne porazne posledice so krive tiste osebe, ki zavzemajo za vključevanje Slovencev v italijanske stranke ter prepričujejo in silijo naše ljudi, da volijo tuje liste.

ZA ZDRUŽEVANJE

Zato menimo, da je dolžnost vsakega Slovenca, da odločno zavrne prišepetavce pogubne politike vključevanja in potujočevanja; da si z vsemi silami prizadeva za uresničenje narodne sloge in bratstva; da po svojih močeh pomaga pri stvarnem združevanju Slovencev na Tržaškem.

S tem bo vsakdo pripomogel, da bomo tržaški Slovenci čimprej združeni in enotno nastopali. V okviru Skupne slovenske liste je dovolj prostora za vse slovenske politične skupine in za vsakega zavednega Slovenca in Slovenko.

D. D.

De Gaullova zmaga

Z ožjimi volitvami med kandidati, ki prvi dan glasovanja niso prejeli predpisane večine glasov v posameznih volilnih okrožjih, so se v nedeljo v Franciji zaključile volitve za novo poslansko zbornico. Kot je bilo pričakovati je golistična koalicija dosegla prodorno zmago, saj si je zagotovila absolutno večino poslanskih mest v parlamentu. V povojni francoski zgodovini ni takšnega uspeha doslej zabeležila nobena druga politična stranka.

Samo De Gaullova »Zveza za novo republiko« (U.N.R.) bo v zbornici imela 243 poslancev, to je 9 manj, kot znaša absolutna večina. S skupno s poslanci, ki so bili izvoljeni z glasovi pristašev tako imenovanega »Združenja za obrambo V. republike«, pa bo U.N.R. popolen gospodar v poslanski zbornici.

Največji poraz je na teh volitvah doživel »Narodni center neodvisnih«, ki je v prejšnjem parlamentu imel 121 poslancev, sedaj jih pa ima samo 50. Močno je nazado-

valo tudi »Ljudsko republikansko gibanje« (MRP), ki je stranka francoskih katoličanov. V zbornici bo odslej imelo 38 poslancev, medtem ko jih je bilo prej 57.

Volitve so pokazale, da so komunisti druga najmočnejša stranka. V zbornici pa bodo imeli 41 poslancev, in sicer 25 manj kot socialisti, ki so po številu poslanskih mest druga najmočnejša politična skupina v parlamentu.

Na ožjih volitvah so namreč komunisti v mnogih volilnih okrožjih podprli socialistične kandidate, s čimer so preprečili izvolitev marsikaterega De Gaullova pristaša.

Kljub temu so komunisti znatno napredovali, saj se je število njihovih poslancev povečalo od prejšnjih 10 na sedanjih 41. Okrepili so se tudi socialisti, ki bodo v parlamentu imeli 66 poslancev, medtem ko jih je prej bilo le 43.

Izid volitev je pokazal, da ima De Gaulle

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

• NEDELJA, 2. decembra, ob: 9.00 Kmetijska oddaja; 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice Sv. Justa; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Usoda smešnega pajaca«, pravljica (Vojo Kuzmanovič - Desa Kraševac), igrajo člani RO; 12.00 Slovenska nabožna pesem (Cerkveni zbor iz Rupe); 12.15 Vera in naš čas; 14.45 Vokalni tercet »Metuljček«; 17.00 Za smeh in dobro voljo (Danilo Lovrečič); 18.30 Obisk v naši diskoteki: »Sergij Kocjančič« (Saša Martelanc); 21.00 Iz slovenske folkloze: »Pratika« (Niko Kuret); 21.30 Sodobna simfonična glasba.

• PONEDELJEK, 3. decembra, ob: 12.00 Iz slovenske folkloze: »Pratika« (Niko Kuret); 18.00 Baritonist Andrej Štrukelj (Samospevi Pavleta Merkuja); 18.30 Glasba in glasbeniki v anekdotah (Dušan Pertot); 20.30 Peter Cornelius: »Bagdaski brivec«, komična opera v dveh dejanjih.

• TOREK, 4. decembra, ob: 12.00 Pomenek s poslušalkami; 17.20 Sem in tja po lahki glasbi; 18.00 Italijančina po radiu; 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 21.00 Roman v nadaljevanjih — Ivan Pregelj: »Tolminci« (Martin Jevnikar); 21.30 Koncert pianista Freddyja Doška — Krešimir Fribe: Asonance, Vlastimir Mikolovski: Toccata, Sergej Rachmaninoff: Tri etude, op. 39: št. 5, št. 2 in št. 6.

• SREDA, 5. decembra, ob: 12.00 Brali smo za vas; 18.00 Z zborovskih glasbenih natečajev »Antonio Illersberg«; 18.30 Julijski in furlanski skladatelji; 19.00 Higiena in zdravje s posvetovalnico dr. Milana Starca; 20.30 »Darilo sv. Miklavža«, mladinska radijska igra (Aleksander Marodič), igrajo člani RO; 22.00 Iz italijanskega glasbenega ustvarjanja: »Luigi Rossi in kantata 17. stoletja«.

• ČETRTEK, 6. decembra, ob: 12.00 Roman v nadaljevanjih — Ivan Pregelj: »Tolminci« (Martin Jevnikar); 18.00 Italijančina po radiu; 18.30 Koncert zagrebškega Godalnega kvarteta — (violnista Josip Klima, Zlatko Balija; violist Dušan Stranič; violončelist Fred Kiefer); Matko Despič: Kvartet; 19.00 Širimo obzorja — »Nekaj o raketnih izstrelkih« (Slavko Andree); 20.30 Simfonični koncert Tržaške Filharmonije. Približno ob 22.00 Tržaško kulturno življenje — Milko Bambič: »Slikar Lojze Spacal«.

• PETEK, 7. decembra, ob: 12.00 Pomenek s poslušalkami; 18.00 Harfistka Pavla Petrič-Uršič — Paul Hindemith: Sonata; 19.00 Radijska univerza — Maks Šah: Iz arabskega sveta: »Arabi v civilizaciji in kulturi«; 21.00 Koncert operne glasbe; 22.00 Novele in črtice — Anton Francesco Grazzini: »Krivični mrtvec« (Josip Tavčar).

• SOBOTA, 8. decembra, ob: 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice Sv. Justa; 12.00 Zgodovinske zanimivosti; 14.40 Jugoslovanske ritmične popevke; 15.30 »Vera in nevera«, drama v treh dejanjih (Anton Leskovec), igrajo člani RO; 16.40 S produkcije gojencev glasbene srednje šole v Ljubljani; 17.20 II. Vatikanski koncil — poročila in komentarji o Vesoljnem Cerkvenem zboru; 18.00 Sodobna slovenščina; 19.00 Družinski obzornik, ureja prof. Iv. Theuerschuh; 20.40 Zbor »Kras« pod vodstvom Pavle Komel; 21.00 Za smeh in dobro voljo (Danilo Lovrečič).

TEDENSKI KOLEDARČEK

2. decembra, nedelja: 1. adventna
3. decembra, ponedeljek: Frančišek Ksav.
4. decembra, torek: Barbara
5. decembra, sreda: Nikolaj
6. decembra, četrtek: Miklavž
7. decembra, petek: Ambrozij
8. decembra, sobota: Brezmadežna

ZALOSTNA STATISTIKA

Po poročilih Avtomobilskega kluba Italije so našli lansko leto 306 tisoč cestnih nesreč. Življenje je zgubilo 8897 ljudi; ranjenih je pa bilo 218.945 oseb. Najmanj avtomobilskih nezgod se je pripetilo v Turinu, največ pa v Rimu. Običajni vzroki sta prehiteno in nepravilno dajanje prednosti. Ugotovili so pa še eno novost, da se zgodi dosti več nesreč na cestah izven mest, kakor v mestih samih, čeprav je tam večji promet.

Kje poteka Mac Mahonova črta

Mac Mahonova črta je meja, ki poteka po visokih himalajskih grebenih in deli Indijo od Kitajske. Dolga je okrog 3500 km. To mejo so potegnili leta 1941 in je Kitajska ni nikdar priznala. Ime je dobila po predstavniku britanskega kolonialnega imperija, ki je tedaj vodil s Kitajsko razgovore o razmejitvi.

Kitajci pravijo, da je meja krivična, ker je bilo na ta način več kot 150.000 kv. km kitajskega ozemlja priključenih Indiji. Indijci pa trdijo, da je ta razmejitev še najbolj naravna.

Mac Mahonova črta poteka točno po razvodnici, tako da je indijskim in kitajskim obmejnim stražam omogočeno nadzorstvo nad obmejnimi ozemljem. Pri tem so Kitajci še na boljšem, ker veliki reki Ind in Brahmaputra izvirata na njihovem ozemlju in tako lahko s najvišjih točk nadzorujejo promet na poteh, ki vodijo v doline omejenih rek. Kitajci pa bi še želeli, da bi se meja premaknila še bolj južno od glavne razvodnice. S tem bi se pa pojavili prav pred hindustansko nižino, kjer živi okrog

100 milijonov Indijcev in ki je steber indijskega kmetijstva ter industrije.

Sestanek Kennedy-Mikojan

Po 24 dneh bivanja na Kubi se sovjetski podpredsednik Mikojan te dni mudi v Združenih državah. V New Yorku se je sestel z glavnim tajnikom OZN U Tantom in z ameriški predstavniki pri Združenih narodih. V mednarodni javnosti pa vlada mnogo pričakovanja za današnje srečanje med predsednikom Kennedym in sovjetskim prvakom.

Predmet njunih razgovorov ni samo vprašanje Kube, temveč tudi drugi mednarodni problemi. Zdi se, da je sedaj ugodni čas za nadaljevanje pogajanj med obema taboroma in za ublažitev mednarodne napetosti.

Prebivalstvo Jugoslavije

Ob koncu lanskega leta je Jugoslavija imela 18 milijonov 549 tisoč prebivalcev. V primeri z letom 1921 je število prebivalstva naraslo za pet milijonov.

V Jugoslaviji je po številu največ Srbov, in sicer 7 milijonov 800 tisoč. Za njimi pridejo Hrvati z malo manj kot petimi milijoni. Na tretjem mestu so Slovenci z nekaj več kot poldrugim milijonom ljudi. Sledijo Makedonci, katerih je en milijon 45 tisoč, in pol milijona Črnogorci.

Številne so tudi druge narodnosti. Največ je Albancev, katerih število znaša 915.000. Potem so še po vrsti Madžari, Grki, Slovaki, Romuni, Bolgari, Čehi in Italijani. Teh so našli 23.000.

NIKOLI PREPOZNO

Mesto Vinci v Italiji je rojstni kraj slovitiga učenjaka Leonarda da Vinci, ki je živel v 15. stoletju. V rojstnem kraju še do danes niso postavili spomenika rojaku, ki ga poznajo vsi ljudje zadnjega poltisočletja. Šele zdaj se je zganil občinski svet in je razposlal po vsem svetu prošnje za prispevke.

CESTITAMO!

Dne 17. novembra sta si v Trstu obljubila večno zvestobo dr. ing. Ladislav Sterle in dr. Breda Stolf. Novemu paru iskreno čestitajo prijatelji in znanci ter mu želijo mnogo sreče v novem življenju. Cestitkam in voščilom se pridružuje tudi Novi list.

De Gaullova zmaga

(Nadaljevanje s 1. strani)

za seboj večje število ljudstva, kot se je moglo sklepati ob nedavnem referendumu za sprejemo ustave. Nepristranski politični opazovalci pa se kljub temu sprašujejo, ali bo golistična koalicija mogla tudi v bodočnosti odločilno vplivati na francosko politično življenje. Sprašujejo se zlasti, ali je politično koristno, da se vsa oblast zupaj raje eni sami osebi, kot pa večji skupini ljudi, ki zagovarjajo natančno določen politični program.

SPREJEM NA JUGOSLOVANSKEM KONZULATU

V prostorih jugoslovanskega konzulata v Trstu je bil v sredo na predvečer dneva republike slovesen sprejem, ki ga je priredil generalni konzul g. Rudi Janhuba. Sprejema so se udeležili najvišji predstavniki oblasti, med njimi generalni vladni komisar dr. Mazza, župan dr. Franzil in predsednik pokrajine dr. Delise. Med gosti, ki sta jih sprejemala generalni konzul in so-proga, so bili tudi številni predstavniki slovenskega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja s Tržaškega in Goriškega ter iz videmske pokrajine.

Samí poviški

Ko so se v torek zjutraj kadilci prebudili, so z jezo prebrali novico, da so se vsi zavojčki cigaret podražili za 20 lir. Najbolj so prizadeti kadilci slabših vrst, ker morajo plačati isti povišek za »alfa« kot na primer visok uradnik v finančnem ministertvu, ki kadi samo fine cigarete.

Pri nas je pač tako, da morajo revnejši sloji nositi enaka bremena kot bogatini. Čemu smo pa enakopravni, nas tolažijo.

Liberalni poslanci so v tem smislu vložili tudi interpelacijo v parlamentu. Na vrsti so pa še drugi poviški. Železniške tarife bodo poskočile od 10 do 15 odstotkov. Podražile se bodo vstopnine za kino, kolovine, da ne govorimo o cenah živil, ki polagoma, a nevzdržno lezejo navzgor.

Oblasti se rade izgovarjajo, da gredo vsi ti poviški na račun plač državnih uslužbencev. V javnost mečejo radi kot pasjo kost zlasti šolnike, češ plače smo jim zvišali, kaj moremo, če ste vi reveži davkoplačevalci obremenjeni. V resnici pa šolniki, ki morajo biti še vedno po pameti določenih ljudi cankarjanski »hlapci«, še se daj niso prejeli določenih poviškov od avgusta dalje. Ko pa je šlo za poviške sodnikom in podčastnikom v skladiščih, se ni nihče razburjal. Tu je tudi prav taka dvojna mera kot pri cigaretah.

Izdaja Konzorcij Novega lista • Odgovorni urednik Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« - Trst, ul. Sv. Frančiška 20 — Telefon 29.477

Vatikanski koncil II.

V soboto in nedeljo je papež sprejel v posebnih avdijencah škofo posameznih dežel. Nadalje so se pri njem zadržali nemški kardinali in škofje. V nagovoru je Janez XXIII. poudaril, da so temelji vere vedno isti. Vendar se mora Cerkev pri razglaševanju resnice prilagoditi vedno novim razmeram, toda le previden postopek je jamstvo za uspeh.

Papežev poudarek je v zvezi z razpravo koncila o virih razodetja. Pojavili sta se namreč dve struji pri razlagi tega člena. Papež pa je rešil vprašanje tako, da je imenoval za to vprašanje posebno kardinalsko komisijo, v kateri sede predstavniki obeh struj. Komisija ima nalogo proučiti osnutek o virih razodetja, o katerem bodo razpravljali na generalni seji.

V torek so koncilski očetje na 28. generalni seji zaključili razpravo in glasovanje o uporabi modernih komunikacijskih sredstev, radia, televizije, tiska za širjenje ver-

skih resnic. V debato je odlično posegel tudi istrski rojak poreško-puljski škof Nežič.

Zadnja novost s koncila je papeževa odločitev, da se ne bo drugi del koncila pričel že 12. maja, ampak šele 8. septembra prihodnjega leta. Razlog za odložitev je predvsem potreba, da komisije natančno pregledajo dosedanje delo in da pripravijo nove osnutke. Drugi razlog je finančni, ker bi koncilski očetje imeli preveč stroškov za potovanje in bivanje v Rimu spomladi in potem še enkrat jeseni.

Sto let pošte

Letos obhajajo italijanske pošte stoletnico svojega obstoja. V ta namen je poštno ministrstvo razglasilo različne spominske svečanosti, ki bodo trajale od 21. novembra do 2. decembra. Najbolj zanimivo je potovanje poštne voz s postiljoni na kozlu. Kočije in postiljoni so napravljeni v slogu in nošah izpred sto let. Kočijaži bodo zatrobili na rog in odpekotali s starinsko vprego z osmih različnih skrajnih koncev države do Rima. Ena izmed teh starinskih poštne kočij s postiljonom in kočijažem je oddrdrala tudi iz Milj skozi Trst, Benetke, Padovo, Feraro, Rimini in čez Apenine

v Rim. Pot je dolga 820 kilometrov. Vprega štirih konj bo vsak dan pretekla po 50 km. Vse kočije se bodo znašle pred palačo EUR v Rimu dne 2. decembra. Isti dan se bo po vsej državi praznoval tudi dan poštne znamke. Po šolah pa bodo dijaki tekmovali z nalogo »1862-1962, sto let italijanske pošte«.

Še ne nehajo

V Chiaianu pri Neaplju je prišla policija na sled brezvestnim ponarejevalcem mleka kar na debelo. Oče in dva sinova iz družine Di Guida so zbirali na račun mlekarškega konzorcija mleko po svoji okolici in ga oddajali zavodom in bolnišnicam v Neaplju. Prav slučajno je policija opazila, da prihaja iz tistega kraja dosti več mleka na trg, kakor ga pomolzejo kmetje. Res je oblast odkrila v neki votlini velikanske posode, po 10 hektolitrov vsaka, kjer je omejena trojica delala prave čudeže, da so iz litrov nastajali hektolitri. Pravega mleka so sleparji nalihi le 25%, druge tri četrtine so pa nastale iz vode, mlečnega praška in celo iz navadne sode.

Sinova, oče se še skriva, sta priznala, da so samo v dveh mesecih prodali 350.000 litrov te mlečne brozge in zaslužili več milijonov lir. Sleparji te vrste ne bodo odnehali, dokler ne bodo vsaj enega zares kaznovali in ne samo z nekaj let ječe.

Za Kolumbovimi sledovi

V modernem 20. stoletju se marsikaj ne posreči, kar so pred 500 leti zmogli naši predniki. Ta resnica se je izkazala tudi pri poskusu, da bi ponovili potovanje Krištofa Kolumba, ki je leta 1492 odkril Ameriko. Zgodba je pa sledeča.

Ameriški ilustrirani tednik »Saturday Evening Post« je dal stesati popoln posnetek Kolumbove karavele »Nina«. Jadrnica je dolga komaj 12 metrov in ima 30 ton prostora. Na krov so postavili prav enake in preproste navtične priprave, kot jih je imel veliki odkritelj. Posadka »Nine II.« je šela enako število mož, kot jih je imela »Nina I.«, to je španskega kapitana Carlosa Etayo in šest mornarjev. Poleg teh pa še ameriškega časnikarja Roberta Marksa, ki je imel nalogo opisati vso odpravo po Kolumbovih stopinjah.

Jadrnica je odplula 19. septembra iz Palosa, istega pristanišča, od koder je odjadriral tudi Kolumb. Ladja je pristala, kot njena prednica, 12. oktobra na Kanarskih otokih, da napolni zaloge z živežem in pitno vodo. Odplula je na odprti Atlantik 28. oktobra. Morsko lupino so srečali nekateri parniki že proti sredini oceana. Po računih, posnetih iz Kolumbovih dnevnikov, bi morala pristati 10. novembra na otoku San Salvador, kjer je vrgla sidro prva »Nina«.

Kolumbove posnemovalce so pa tam zaman pričakovali. Letala in ladje iščejo po morju drzne mornarje, a te je s karavelo vred morda že potegnili morje v globino.

ZA HRBTOM

Republika Pakistan, ki se nahaja Indiji za hrbtom, je vedno v sporu s svojo sosedo. Kitajsko-indijski spor je Pakistanu kar prav prišel. Kar brž je navezal stike s Pekingom. V parlamentu so ostro napadali Ameriko, ker je dobavila orožje Indiji. Predlagali so tudi, naj Pakistan izstopi iz vseh mednarodnih zvez, kjer so udeležene zapadne države. Eden izmed opozicijskih poslancev je govoril, da ni prijatelj komunizma, pač pa kitajskega ljudstva in je dodal, da se Kitajska samo brani pred indijskim napadom. Stara politična pesem o levu in jagnjetu, ki kali vodo.

Nigerija - afriška velesila

V sklopu tridesetih afriških samostojnih držav, ki so dosegle popolno samostojnost, zavzema eno odličnih mest republik Nigerija v zapadni Afriki. Komaj dve leti sta minili v oktobru, odkar je zaplapolala na drogu v glavnem mestu Lagosu zelena-bela-zelena zastava. Iz topov na angleških vojnih ladjah je zagrmelo 21 strelcev v pozdrav novi afriški republiki, ki je bila več kot šestdeset let podložna britanski kolonialni oblasti.

Svobodo je dobilo 36 milijonov ljudi, ki živijo na ozemlju 700 tisoč kvadratnih kilometrov, na skoro tako obširnem, kot je vsa Srednja Evropa. Ko se je pleglo prvo ve selje domačih črnih rodov, so mnogi tuji dopisniki brzojavljali svojim časopisom vesti pod naslovom »Nigerija — drugi Kongo«. Običajna razcepljenost črncev na dvesti rodov je sprva opravičevala podoben strah. Poleg rodovne in jezikovne razcepljenosti, pride v pošteve še upravna, ki deluje proti duhu skupnosti.

Država je razdeljena v tri velike pokrajine: v severno, zapačno in vzhodno z 22 pokrajinami, zapadna in vzhodna tretjina sta med sabo tako različni kot Anglija in Francija. Če pa primerjamo Severno Nigerijo z južnimi pokrajinami, opazimo takšne razlike kot med Kitajsko in Evropo. Prebivalci govore kakih šestdeset jezikov, narečij je pa skoro dvesto petdeset, da ima res »vsaka vas svoj glas«. Nigerija nima torej svojega lastnega jezika. Prebivalci in po uradih se sporazumevajo s tako imenovanim »pidgin« angleščino, ki ima zelo skromno število slovničnih oblik.

Učitelj in voditelj

Kaj pa torej drži skupaj to različno množico? Prvič je treba razumeti, da je različna samo po jezikih in zunanosti. Miselnost

jim je pa enotna. To domačinsko črnsko miselnost skrbno čuvajo rodovni poglavarji, ki so tudi v novi državni uredbi ohranili svoj vpliv. Glavarji in domači knezi sicer ne sede več pred svojimi ilovnatimi palačami sredi golih lobanj pobitih sovražnikov, ampak se lepo v avtih vozijo v vladne palače v Lagos, kjer sede na odločilnih mestih in tvorijo zgornjo zbornico. Niso jih torej mogli izpodrinuti kar čez noč strankarski ali tuji agitatorji, marveč so jim morali prepustiti še vedno močan vpliv na njih rodove. Ljudstvo se pa ne spunta proti novotarjam brez svojih poglavarjev in starešin.

Te sile je znal spretno izrabiti in usmeriti v enotno moč države nigerijski ministrski predsednik sir Abubakar Tafawa Balewa. Študiral je v Oxfordu in nosi angleški plemiški naslov, ker je bil že prej pri deljen britanski kolonialni upravi. 48-letni minister je po poklicu profesor in je oče devetih otrok. Še kot angleški uradnik je malo verjel, da bo njegova domovina v tako kratkem času zrela za samoupravo. Vendar je načrtno in pogumno deloval za ta cilj. Zrelejši plasti domačinov so ga kmalu priznale za svojega učitelja in voditelja. Abubakarjevo načelo v politiki je, vzgojiti ljudi do neke mere strpnosti. Sam pravi, da je spoznal možnost sožitja med ljudmi različnih svetovnih nazorov, vere in barve kože. Vsem pa mora biti pri srcu delovanje za mir in sporazum v občestvu človeštva. Pri tem idejem gibanju podpira prvega ministra tudi znani črni pesnik Awolowo Obafemi.

Z novo kulturno usmerjenostjo in bogatimi zemeljskimi zakladi se bo Nigerija brž povzpela v vodilno silo Afrike. Besedo bo imela pa tudi v razvoju bodočih zgodovinskih dogodkov.

Tržaškega

ZACASNA RESITEV

Konec prejšnjega tedna se je sestalo vodstvo tržaške Kršč. demokracije in proučilo izide zadnjih občinskih volitev. Osrednja točka razprave pa je bila sestava novega občinskega odbora. Vodstvo stranke je ugotovilo, da je zavezništvo z liberalci nemogoče, ker so se ti v volilnem boju pokazali, da zagovarjajo najbolj konservativna stališča in da smatrajo Kršč. demokracijo za svojega glavnega političnega nasprotnika. S tem — pravi vodstvo Kršč. demokracije — so liberalci sami zadali udarec politični koaliciji, ki je v Trstu vladala od leta 1945 dalje.

Vprašanje sodelovanja z Italijansko socialistično stranko pa se za sedaj v Trstu ne more postavljati, kajti notranji položaj te stranke po mnenju Kršč. demokracije še ni jasn in ker avtonomistična struja še ni dovolj močna.

Zato je vodstvo stranke sklenilo, naj se povabita socialdemokratska in republikanska stranka, da skupno s Kršč. demokracijo skleneta sporazum za izvolitev župana in odbora.

Vse te stranke imajo v mestnem svetu skupno 27 svetovalcev. Ker torej nimaio absolutne večine (31), bosta župan in odbor izvoljena šele po večkratnih glasovanjih, ko za izvolitev zadostuje navadna večina.

Nobene skrivnosti pa ni, da takšno stanje ne more dolgo trajati, ker je redno poslovanje občinske uprave dejansko nemogoče. Vse kaže, da je to le začasna rešitev in da bo Kršč. demokracija morala vprašanje vzeti ponovno v pretres. To se bo po vsej verjetnosti zgodilo po državnoborskih volitvah, ki bodo spomladi.

Nabrežina:

SEJA OBČINSKEGA SVETA

V ponedeljek je bila redna seja devinsko-nabrežinskega občinskega sveta. Začetek seje je bil posvečen običajnim vprašanjem županu in odboru. Svetovalec dr. Rinaldini je vprašal župana, ali mu je znano, če bo štivanska papirnica pričela graditi stanovanja za svoje delavce. Župan je pojasnil, da je vodstvo papirnice pred nekaj dnevi naprosilo občino, naj odstopi 100 kv. m juserskega zemljišča pri Medji vasi. Občinska uprava je o tem obvestila jusrarje iz Medje vasi, ki pa so občinske upravitelje opozorili, da je v teku pravni postopek, po katerem bi jusrarji morali postati lastniki vseh juserskih zemljišč v Medji vasi. Zato so bili mnenja, da bi bilo treba prošnjo papirnice proučiti šele, ko bo omenjeni postopek zaključen.

O tej zadevi je bilo obveščeno tudi vodstvo papirnice, kateremu je bilo hkrati svetovano, naj stopi v neposredni stik s komisarjem za medvejska juserska zemljišča.

Svetovalec Pipan iz Mavhinj je naprosil župana, naj se zanima pri pristojnih oblastvih, da bi se odprla prometu cesta iz Medje vasi v Cerovlje in Mavhinje, ki je sedaj zaprta, ker gre delno po jugoslovanskem ozemlju. Isti svetovalec je tudi priporočil županu, naj posreduje, da bi se uredilo zemljeknjižno stanje zemljišč, ki so bila razlaščena že pred kakimi 30 leti,

ko se je gradila pravkar omenjena cesta, a nihče ni doslej prejel odškodnine. Svetovalec iz Mavhinj se je končno zanimal, da bi občina poskrbela za asfaltiranje ceste iz Cerovelj v Mavhinje.

Na prvo vprašanje je župan odgovoril, da je občinska uprava že pred leti posredovala pri italijanskih članih razmejitvene komisije, naj bi poskrbeli, da se cesta odpre prometu. Glede ureditve zemljeknjižnega stanja je bilo sklenjeno, da bo občinska uprava posredovala pri pristojnih oblastvih. Občina bo v kratkem poskrbela, da se vsaj nekoliko popravi cesta Cerovlje-Mavhinje, njeno asfaltiranje pa je odvisno od sredstev, ki bodo nakazana v gospodarskem načrtu 1962-63.

Smetarska služba

Svet je nato začel razpravljati o pravilniku za smetarsko službo. Občina namerava to službo izvrševati v lastni režiji. Smeti in odpadke bi za sedaj pobirali le v turističnem predelu občine, to je v Sesljanu, Devinu, Štivanu in Vižovljah. Zaradi tega bi uvedli poseben davek, ki bi ga posamezne družine plačevale skupno z ostalimi davki.

Ker iz predloženega osnutka pravilnika ni bilo razvidno, koliko bi znašal skupni izkupiček novega davka, tako da ni bilo jasno, če bi dohodki lahko krili stroške, je bila razprava o tem vprašanju odložena na prihodnjo sejo.

Razširitev občinskega organika

Odbornik Terčon je zatem obrazložil predlog, naj se razširi občinski organik. Namesto dosedanjih 7 uradniških mest je odslej predvidenih 9, predvideni sta nadalje dve novi mesti cestarja, dve mesti šolskega sluga in dve mesti občinskega stražnika. Svet je predlog sprejel soglasno.

Pomoč kmetovalcem

Pred dnevi se je sestel poseben odbor, ki je bil ustanovljen z nalogo, da prouči škodo, katero je kmetovalcem povzročila letošnja suša, in obenem poskrbi sredstva za pomoč oškodovancem.

Na seji so ugotovili, da je v ta namen na razpolago 15 milijonov lir. Od teh je 7 milijonov 900 tisoč prispeval generalni komisariat, ostalo pa razne organizacije in ustanove. 75% razpoložljive vsote je določenih za pomoč živinorejcem, ostalo pa za škodo, ki je bila povzročena posameznim kulturam.

Živinorejci bodo tako prejeli krmila, semena, umetna gnojila itd. Kdor želi dobiti to pomoč, mora do 15. decembra vložiti prošnjo na Kmetijsko nadzorništvo v Trstu. V prošnji mora med drugim navesti število živine, ki jo ima v hlevu, in škodo, ki jo je pretrpel pri različnih kulturah.

Kmetijsko nadzorništvo bo proučilo posamezne prošnje in določilo vsakemu kmetovalcu količino krmil, umetnih gnojil, semen itc. Polovica nakazanega blaga bo brezplačna.

Sestanek na Repentabru

Na pobudo repentaborske občinske uprave so se v torek na Repentabru sestali predstavniki vseh občin našega ozemlja, razen Trsta. Na sestanku so obravnavali položaj kmetijstva, ki je bilo letos hudo

prizadeto od suše. Ugotovili so, da kmetovalci doslej še niso prejeli nobene pomoči. Zato so pooblastili repentaborskega župana, naj vpraša za sprejem pri generalnem komisariju dr. Mazzi. Tega sprejema bi se udeležili tudi župani ostalih okoliških občin, ki bi dr. Mazzi obrazložili potrebo, da bi oblastva čimprej nekaj učinkovitega ukrenila v korist kmetovalcem.

DRŽAVNI PRISPEVKI ZA KRITJE OBČINSKIH PRORAČUNOV

Generalni vladni komisar dr. Mazza je podpisal odlok, s katerim je bilo devinsko-nabrežinski občini nakazanih 22 milijonov in 850 tisoč lir za poravnavo občinskega proračuna za leto 1962. V primeri z lanskim letom se je državni prispevek za kritje proračuna povečal za 9 milijonov lir.

Z drugima dvema odlokoma je generalni vladni komisar odobril tudi proračuna občin Dolina in Zgonik. Dolinski občini je nakazanih 22 milijonov prispevka, zgoniški občini pa 16 milijonov.

NATEČAJ ZA URADNIŠKO MESTO

Občina Devin-Nabrežina je razpisala javen natečaj za dodelitev uradniškega mesta v občinskem tajništvu. Natečaja se lahko udeležijo kandidati, ki so dovršili nižjo srednjo šolo in so stari najmanj 18 in največ 30 let. Začetna plača znaša 540 tisoč lir letno.

Podrobnejša pojasnila so razvidna iz objave na občinskih razglasnih deskah. Prošnje in ostale listine je treba predložiti tajništvu občine najkasneje do 21. januarja 1963. leta.

OBVESTILO KMETOVALCEM

Kmetovalce obveščamo, da je Kmetijsko nadzorništvo pričelo sprejemati naročila za nakup semenskega krompirja vrste S. Michele in Majestic, ki so ga pridelali v središču za razmnoževanje semenskega krompirja.

Ob naročilu najmanj 50 kg semenskega krompirja mora kmetovalec plačati 50 lir za kg semena.

Beneška Slovenija

SOVODNJA

Že nekaj časa je minilo, odkar je tudi naše kraje obiskal podtajnik za javna dela Ceccherini. Obljubil je, da se bo zanimal za naše potrebe. Ker smo obljub vajeni že kar na debelo, smo menili, da bodo tudi te besede šle po vetru. To pot je pa le držalo.

Podtajnik je poskrbel, da je država določila prispevek za ureditev cestišča iz Sovodnje do Čepletišč. Pravijo, da je to le začetek večjega načrta, ki predvideva izpopolnitev cestnega omrežja Čepletišče-Mažerole-Jeronica. Za sedaj se moramo zadovoljiti le s prednjim koncem, zadnji del ceste bo pa res tam nekje na koncu. Pa saj smo vajeni potrpeti.

GRMEK

Bralci bodo morda že kar nekam nejevoljni, ko jim pa iz naših krajev vedno pošiljamo novice le o slabih cestah, potrebnih vodovodih in še da nimamo telefonskih zvez. Kaj si pa moremo pomagati, če je res vse malo narobe v naši deželici pod Matajurjem. Če se »polamentamo« in malo pišemo o naših potrebah, se le tu pa tam kdo zgane in poskrbi za kako izboljšavo.

Tako se je na primer zganil tudi naš občinski odbor in je sklenil, da se zares

Pogreb ravnatelja Nemca

V petek dopoldne smo pokopali rajnega ravnatelja Josipa Nemca. Pred mrtvašnico v novi bolnišnici se je zbrala množica pogrebcev, predvsem šolske mladine. Navzoči so bili tudi šolski skrbnik prof. De Vetta, ravnatelj italijanskih in slovenskih srednjih šol ter še drugi predstavniki oblastev. Prihiti so tudi ravnatelj in mnogi profesorji iz Trsta. Predstavnštva so poslale tudi italijanske srednje šole.

Pred stolnico so čakali na dolgi pogrebni spreved dijaki nižjih srednjih šol in množica Goričanov obeh narodnosti. Med mašo zadušnico je dovršeno in občuteno pel mešani zbor Kat. društva. Prav v srce je pa segla pesem »Spomladi vse se veseli«, ki so jo zapeli dijaki strokovne šole tako ganljivo, da so marsikomu privrele solze v oči.

Izpred stolnice pa do začetka Tržaške ulice se je razvil pravi spreved, v katerem so dijaki nosili številne vence. S Tržaške ceste do pokopališča so spremili pokojnika, v dolgi vrsti avtomobilov, sorodniki, stanovski tovariši in prijatelji.

Po zadnjem blagoslovu telesnih ostankov se je pri odprtem grobu poslovil od rajnega ravnatelja v imenu kolegov in prijateljev profesor Bednarik. V imenu tržaških šolnikov pa profesor Sosič.

Težko so padale grude prsti na krsto pokojnega ravnatelja Nemca, ki ga je kmalu zakrila zemlja — za vedno.

Na zadnji goriški občinski seji se je pred prehodom na dnevni red spomnil pokojnika v lepih besedah tudi goriški župan, kar dokazuje, kako je bil ravnatelj Nemec spoštovan pri meščanih obeh narodnosti.

- Kanalska dolina

začno popravljati razdrapane občinske ceste. Iz skladov »zelenega načrta« se bodo lotili cest iz Peternele v Arbido. Iz blagajne ustanove »Prealpi Giulie« (Julijske Predalpe) bodo vzeli denar ali posojilo za popravila na cesti Spodnji-Zgornji Grmek. Spodbudo za ta dela je dala spet neka druga ustanova, in sicer Ente friulano per l'economia montana.

Kdor opazuje te načrte, ki so res pohvalne vredni, se pa ne hote vprašuje, ali ni vse preveč zamotano. Toliko teh različnih skladov in ustanov, da se res ne ve, katera je najbolj poklicana za te skrbi. Zato se po navadi vsi otresajo in drug na drugega izgovarjajo, ko je treba zavihetati kramp in odšteti denar. No, pa upamo, da se bo tudi to polagoma poenostavilo.

REZIJA

Zadnje čase se sliši in bere, da precej umirajo beneški duhovniki. Slišali smo o smrti žabniškega župnika Zimica. Zdaj smo pa zvedeli, da je šel v večni pokoj župnik v Rezijuti Pavel Belloni. Smrt ga je pokosila skoraj v mladih letih, saj jih je čakal komaj 55. Bolehal je že več časa. V bolnišnici je ležal tri tedne in nazadnje je podlegel. Velik pogreb je dokazal, da je bil pokojni spoštovana oseba.

STEVERJAN

Kdo ne pozna stare briške korenine Antona Štekarja z Valerišča? Prejšnji teden je obhajal 88. obletnico rojstva. Še sam ne verjame, da jih ima že toliko na hrbtu. Učakal pa jih ni v zapečku, marveč pri neprestanem delu doma, v vinogradu in na polju. Z umnim gospodarstvom, ki je vzgled vsem sosedom, si je uredil vzorno domačijo. Ni pa bilo vedno lahko slavljenčevo življenje. Tudi žalosti in trnja se je nabralo na njegovi življenjski poti, a je stari in še vedno neupognjeni Štekar vse prenesel z vedrino svojega značaja. Posebno ko pride razgovor na lov in lovce, zna marsikatero zaokrožiti. Povedal jih je pred časom nekaj tudi po radiu v oddaji »Naši kraji in ljudje«. Po prestani bolezni je spet krepak in nasmejan. Želimo mu, da bi ostal tak še dosti let!

MINISTRKE PODPORE

Solsko skrbništvo je razglasilo imena dijakov, ki so na podlagi pismene naloge in premoženjskih razmer prejeli podpore, katere je razpisalo Prosvetno ministrstvo. Dolga je vrsta imen srečnih zmagovavcev. Med njimi pa naletimo le na enega slovenskega dijaka. Ta je Bensa Mario, ki obiskuje III. razred nižje srednje šole. Dobil bo podporo v znesku 60.000 lir.

Malo čudno se zdi, da je med tolikim številom slovenskih srednješolcev samo en dijak vreden in potreben podpore. V Trstu je bilo v tem oziru mnogo bolje, ker je bila oddeljena globalna vsota za slovenske natečajnike in so komisijo zanje sestavljali samo profesorji, ki poučujejo na slovenskih srednjih šolah.

TRŽIČ

Zdi se, da gre vprašanje tržiškega vodovoda končno le proti povoljni rešitvi. Mesto neprestano raste in se industrializira. Sedanje vodovodne naprave ne zadostujejo več novim potrebam. Poleti je še vedno primanjkovalo vode v višjih legah. Napeljati je treba tudi cevi k novim, bolj oddaljenim hišam in tovarnam. Proračun za tretji del potrebnih naprav znaša več milijonov lir. Za ponedeljek je bila sklicana občinska seja, da bi se pogovorili o najemu posojila v znesku 30 milijonov lir za prvo silo. V zadnjem trenutku je pa županu sporočil državni podtajnik za javna dela, da bo država prispevala tistih 30 milijonov, da se dokončna ureditev vodovoda vsaj začne. Za kritje nadaljnjih stroškov pa namerava občina povišati vodarino.

Dobro napredujejo dela tudi pri pogozdovanju pobočja pod tržiškim gradom. Pretekli teden je bilo v proslavo zaključka polletnih del vse v zastavicah med nizkimi borovci.

PEVSKI KONCERT V GORICI

V nedeljo popoldne so zbori kat. prosvetnih društev priredili za povablence pevski koncert v proslavo zavetnice petja sv. Cecilije. Nastopili so pevski zbori iz Števerjana, Standreža, Jazbin, Doberdoba, Štma-

Iz Goriške

vra, Sovodenj in iz Gorice. Vsak je odpel po dve pesmi. Na koncu so združeni zbori nastopili s pesmijo »Naša zvezda« pod vodstvom Franca Valentinčiča.

Vsi zbori so pokazali veliko prizadevnosti. Udeležba je bila tudi velika, zlasti z dežele.

OTROŠKI VRTEC V GORICI

V nedeljo dopoldne so blagoslovili stavbo novega otroškega vrtca pod Kapelo, ki so jo zgradili na zemljišču poleg osnovne šole. Vrtec je popolnoma moderno urejen. Namenjen je italijanskim otrokom iz mestne četrti okoli Svetega Antona in Katarinija. Pod Kapelo so imeli tudi Slovenci svoj otroški vrtec, in sicer v nizki hiši nasproti nekdanje Rusjanove delavnice sodov. Fašistično nasilje je seveda kot z drugimi slovenskimi šolami pometlo tudi s tistim vrtcem za slovenske otroke. Po drugi vojni se je pa preselil v Solski dom, kjer zbira še danes slovenske otroke. Škoda je le to, da se žal naše mamice ne zavedajo dovolj, kako že mali slovenski otrok spada v slovensko šolo.

RAZSTAVA

V soboto so odprli v kavarni Teatro zanimivo slikarsko razstavo jugoslovanske umetnice Vesne Borčič. Umetnica je doma iz Splita, zadnje čase pa živi v Kaliforniji. Razstavlja je že po mnogih ameriških in evropskih mestih. Udeležila se je XXVI. beneške bienale in mednarodne grafične razstave v Ljubljani leta 1956. Študirala je na zagrebški akademiji lepih umetnosti in se je specializirala v grafiki. Nato se je izpopolnjevala še drugod in je dosegla že evropski sloves.

V Gorici razstavljenata dela so njeni proizvodi iz zadnjih let. Razstava bo ostala odprta do 7. decembra.

VESELJE DO BRANJA

Iz običajnega statističnega pregleda goriške občine izvemo tudi o kulturnem zanimanju goriških občanov. V Gorici imamo lepo število knjižnic. Statistični pregled našteva: državno s 127.775 zvezki; mestno (biblioteka civica) s 45.516 zvezki; pokrajinsko-zgodovinsko (v muzeju na Korunu) s 30.015 zvezki in Rdečega križa s 5000 zvezki. Te številke se nanašajo na mesec avgust. Kljub ogromnemu številu knjig je pa obiskovalo vse knjižnice komaj 168 bralcev. Drugi so si pa izposodili nekaj čez tisoč knjig. Zdi se, da je bolj malo zanimanja za kulturno branje.

Pripominjamo pa, da mestna statistika ne upošteva dveh slovenskih izposojevalnih knjižnic, na Placuti in v Ascolijevi ulici in, kar je še bolj čudno, bogate znanstvene biblioteke v bivšem centralnem semenišču.

Naročnike, ki še niso poravnali naročnine, opozarjamo, naj to store čimprej. Poravnajo jo lahko ali na upravi lista ali po poštni položnici, ki jo dobe na vsakem poštnem uradu.

Uprava

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Igralski uspehi Staneta Starešiniča

Igralec Slovenskega gledališča v Trstu, Stane Starešinič, igra zdaj v ansamblu Narodnega gledališča v Karlovcu vlogi »Hamleta«. V ta namen si je moral dati lase pobarvati čisto blond. V Karlovcu so imele predstave Hamleta zelo lep uspeh. Doslej je bilo danih 18 predstav. Med gostovanjem v Zagrebu pa je dala skupina doslej šest predstav. Gostovala je tudi že v Samoboru in v nekaterih drugih mestih na Hrvaškem. Kritika se o Starešiničevih nastopih prav pohvalno izraža. Tako je na primer kritik Vladimir Kurbel v zagrebškem »Vjestniku« med drugim zapisal: »Stane Starešinič je prežl svoj kreacijo z mnogo čustvenega žara in temperamenta, pa tudi z elementi racionalne kontroliranosti. Ni na silo iskal originalno »novega« v tolmačenju svojega lika, ampak je zadovoljil sebe in gledavce s pričaranim kriz junakov volje in njegovih moralnih življenj. V tem je pokazal scenski kultiviranost in ravnotežje svojih razvijenih sestav izražanja. Hamlet je umetniški uspeh, za katerega pripada sorazmerno največje priznanje nosilcu glavne vloge.«

Kritik Grgičević piše v »Večernjem listu«: »Gostovanje Hamleta z gostom iz Trsta, s Stanetom Starešiničem v naslovni vlogi je pomenilo presečenje. Prizor za prizorom je odpravljala nezaupanje, pobijal predsodke o provincializmu in ustvarjal vsemočnejše prepričanje, da prisostvujemo solidni gledališki predstavi in zadovoljivi interpretativni gladini. Slovincu Stanetu Starešiniču kot Hamletu je povzročal precej težko jezik ter v svoji zelo impresivno čustveno obarvani vlogi ni

mogel do konca pokazati svoje nedvomno bogate zmožnosti.«

Zagrebska »Borba« pa piše v recenziji, pod katero je podpisan Nasko Frandič: »V gledališkem ansamblu je imel največ diha Stane Starešinič, čeprav je njegov »Hamlet« bolj besen kot prežet z močno bolečino, s čimer je zmanjšana komponenta spiritualnosti in karakteristične intelektualne meditacije — bistvenih potez lika in duhovnega pravila neodločenega ter s filozofskim razmišljanjem obteženega Hamleta.«

Stane Starešinič se bo pojavil na predstavah Slovenskega gledališča v Trstu spet v začetku decembra, ko bo uprizorjena otroška »Pravljica o carju in pastirju«.

Izšlo bo Kocbekovo delo

Pri Mohorjevi družbi bo izšel odlomek Kocbekove knjige »Listina«, ki predstavlja drugi del »Tovarišije«. Zadnje čase se Kocbekovo ime spet pojavlja v osrednji slovenski literarni reviji »Novi sodobnost«. Odlomek »Listine«, ki bo izšel pri Mohorjevi družbi, opisuje baje Kocbekovo pot v Bosno na zborovanje jugoslovanskih partizanov. Krajši odlomek iz »Listine« je bil pred meseci objavljen že v reviji »Naša sodobnost«. Vzbudil je pozornost po svojih literarnih kvalitetah.

Francoski list o slovenski poeziji

Ena zadnjih števil francoskega literarnega tednika »Les Lettres Françaises« prinaša daljši članek o antologiji slovenske poezije, ki je izšla pred kratkim v francoskem prevodu v uredništvu Dražga Sege. V članek je vključen tudi intervju s Segom.

Ni nam pa ugajalo, da Sege v svojem intervjuju toliko naglašajo, da smo bili Slovenci samo narod sužnjev in tlačanov. Naša zgodovina se vendarle lahko ponaša tudi z velikimi dejanji uporništva in bojnega junaštva, v času Karantanije, bojev proti Turkom in kmečkih uporov.

SMRT ARGENTINSKEGA PISATELJA

Umrli je znani argentinski pisatelj Manuel Galvez. Star je bil 80 let. Do zadnjih dni je bil aktiven. Zapustil je veliko število del pripovednega značaja, med katerimi je najbolj znan roman »Na-

cha Regules«, biografije in zgodovinske študije. V Argentini, kjer je bil zelo popularen, so vzbujele nekatere njegove knjige obsežne polemike, zlasti zaradi svojega nacionalizma.

Slovensko-koroška kulturna izmenjava

Dogovorjeno je bilo, da bodo že v prvi polovici leta 1963 gostovali na Koroškem ljubljanska Opera, Slovenska filharmonija, Slovenski oktet ter violonist Igor Ozim. Pri tem bo operno gledališče izvedlo Verdijevega »Rigoletta« ter Gotovčevu opero »Ero z onega sveta«. Filharmonija pa bo posredovala slovanska glasbena dela Rahmaninova, Čajkovskega in Ramojsa. Iz Celovca pa bodo prišli gostovat igralci celovskega gledališča z Milöckerjevo opereto »Dijak prosjak« ter znani pevski zbor celovških madrigalistov. Verjetno pa bodo tudi v dramskem repertoarju celovskega gledališča v prihodnji sezoni upoštevali eno izmed jugoslovanskih dramskih del, morda Krležovo v zvezi z življenjskim jubilejem tega pisatelja.

Dejansko mineva letos že 12 let, odkar se je začela plodna kulturna izmenjava med Koroško in Slovenijo. Bilo je leta 1950, ko je ljubljanska Opera — kot sploh eden prvih jugoslovanskih ansamblon na povojnem gostovanju v tujini — nastopila v Celovcu. Primerjanje umetniških dosežkov, odmev pri občinstvu ter osebni stiki, nastali prav ob takih izmenjalnih gostovanjih so nedvomno v teh letih opravili pozitivno delo, tako da danes stvari tečejo že precej gladko.

DVA RUSKA PROTISTALINISTIČNA ROMANA

Moskovska »Pravda« je objavila včeraj zelo ugodni recenziji o dveh protistalinističnih romanih. Oba se dogajata v Stalinovem času in se zelo kritično izražata o pokojnem diktatorju. Pri prvem romanu gre za delo »En dan v življenju Ivana Denisoviča«, pisatelja Salčenicina. Drugi roman pa ima naslov »Dan, ki mine« in njegov avtor je Vadim Kuževnikov. Prvi roman prikazuje življenje v nekem koncentracijskem taborišču v Stalinovem času in objavlja ga je literarna revija »Novi mir«, to je »Novi svet«. Drugi roman pa je izšel v reviji »Znamnja«. Pripoveduje pa zgodbo o nekem zidarju, ki so ga poslali v koncentracijsko taborišče, ker je kritiziral stalinistično manjstvo za gradnjo donebnikov namesto stanovanjskih hiš.

UMRL JE SLIKAR GIANNI RUSSIAN

Tržaška javnost je z žalostjo sprejela na znanje, da je umrl znani tržaški slikar Gianni Russian, profesor risanja na državnem umetnostnem inštitutu. Na raznih italijanskih in mednarodnih razstavah je bil že večkrat nagrajen in je bil živahno udeležen v kulturnem življenju naše dežele.

Raziskave avstrijskih zoologov

V glasilu Muzeja za zgodovino prirodoslovja na Dunaju je objavljeno poročilo o odpravi skupine avstrijskih zoologov v Nubijo, kjer so vodili raziskavanja v začetku tega leta. Odprave so se udeležili profesorji Fritz Schremmer, Max Beier, Josef Eisalt in Friedrich Kasy. Izdelali so študijski zemljevid tistih nubijskih krajev, ki bodo zaradi zgraditve assuanskega jezua poplavljeni. Preučili so predvsem sedanje živalstvo tistega področja, ki bo seveda pregnano, ko bodo Nilove vode zalile obrežje pokrajino. Tamkajšnje živalstvo je posebno zanimivo zaradi mešanja ras suhe in vlažne klime, to je nubijske in abesinske. Avstrijski znanstveniki so raziskali obale Nila v dolžini skoro 60 kilometrov, to je od drugega katarakta do egiptovske meje. V širino pa so šli od pet do deset kilometrov na obeh obrežjih. Zbrali so po en primer vseh zanimivih živali in žuželk s tistega področja, katere bodo zdaj specializirani strokovnjaki podrobneje preučili.

ANGLESCINA V SVETU

Angleščina se v svetu vedno bolj širi kot literarni jezik. Poleg angleške in ameriške literature nastaja še cela vrsta drugih literatur, ki so pisane v angleščini. Pri tem ne gre samo za britanske dominione s prebivalstvom belega poretka, ki si ustvarja lastno literaturo, ampak tudi za črnske in azijske narode, ki pišejo v angleščini, kot na primer Nigerijci, Malajci, Liberijci, Južno-Afričani in drugi. Teh literatur ne prištevajo več k angleški književnosti, ampak dobivajo lastno mesto v svetovni književnosti in tudi angleški jezik, ki ga uporabljajo, zadobiva čisto posebno, lokalno barvo.

Vidmar o »Administrativni baladi«

Josip Vidmar je v nekem ljubljanskem dnevniku hudo raztrgal komedijo »Administrativna balada«, katero je pred kratkim prvič uprizorila ljubljanska Drama Slovenskega narodnega gledališča. »V svoji zgovorni žurnalistični vsevednosti avtor te reportaže, ki je seveda komediji popolnoma nepodobna, za gotovo ne ve tega, da je zlasti satire mogoče pisati samo s prodornim umom in duhom, ki ne ostaja na površini, temveč razkriva globlje skrite sile takega ali drugega življenja« — piše Josip Vidmar. »V tem pogledu je Mikel v svoji »baladi« od začetka do kraja čista in najbanalnejša površina. Nenaravnost in siromaštvo glavnega konflikta v zvezi z uradnimi prostori, konflikta, ki ne vodi nikamor in ki ga avtor ne zna razplesti, primitivni paralelizem s predplenumsko nakano v obeh taborih, ki se v redakcijskem taboru izgubi v pesek, v Zavodu pa v obsežno in dovolj nesmiselno igro v igri, ki tudi nima izteka, ceneno in slagersko ravnanje z dialogom, ki je res neusmiljena antologija trivialnosti in neokusnosti, da se človeku podrobno navajanje kratkomalo upira — to so manifestacije kritičnega duha tega dela, te odrešilne satire, po kateri našo družbo žaja in brez katere je kratkomalo v nevarnosti.« To je samo majhen odlomek iz izrazoslovja in primer sloga, s katerima Josip Vidmar uniči Mikelno komedijo. Svojo recenzijo zaključuje z besedami, da je bilo vloženega veliko truda za delo, ki tega ni vredno.

»Ali ni že zaradi igralcev, ki se morajo pojaviti pred občinstvom brez nalog, nedopustna taka iz-

bira repertoarja, kakršno opazujemo zdaj že nekaj mesecev vse od Dürrenmatta in Osborna in vse do vrste domačih del, ki v tem pogledu ne nudijo igralcu ničesar,« naglašajo Vidmar. »Neka najnižja raven za sprejem slovenskega dela v repertoar osrednjega gledališča mora eksistirati. Zdi se mi, da je delo, ki je po svojem okusu v bistvu zelo blizu miselnosti, kateri se hoče posmehovati, vendarle neprimerno za ta namen, ker je v svojem bistvu v protislovju samo s seboj.«

Vidmarjeve kritike, ki so postale zadnji čas silno stroge, povzročajo navadno tudi polemike v literarnih in gledaliških krogih.

—0—

Michel Mohrt nagrajen

Francoska akademija je podelila svojo letošnjo nagrado za roman pisatelju Michelu Mohrtu za delo »La Prison Maritime« (Mornariški zapor). Nagrada znaša pol milijona lahkil frankov. Z njo hoče francoska akademija nagraditi kakega mladega pisatelja za delo, ki se odlikuje po bogati fantaziji in zvišanem navdihu. To je prva izmed velikih literarnih nagrad, katere podeljujejo v Franciji proti koncu leta.

Pisatelj Michel Mohrt je profesor prava in je napisal že številne knjige, med katerimi so najbolj znane: »Moje kraljestvo za konja«, »Nomadi«, »Zvesti služabnik« in biografijo o Montheralu pod naslovom »Svoboden človek«.

SLOVENSKO SPORTNO ZDRUŽENJE BOR priredi

TEORETIČNO - PRAKTIČNI SMUCARSKI TEČAJ »na suhem«

Tečaj bo v prostorih Slovenske prosvete v Trstu, ulica Donizetti 3, in sicer ob ponedeljkih in četrtek ob 21. uri.

Vaje bo vodil Rafko Dolhar.

Prijave pri prvi vaji, dne 3. 12. 1962 ob 21. uri. Vabljeni so vsi ljubitelji zimskega športa!

GOSPODARSTVO

Za in proti Skupnemu evropskemu tržišču

Organizacija Skupnega evropskega tržišča ima svoje prijatelje in svoje sovražnike ali vsaj neprijatelje, poleg nekaterih nevtralec, ki niso ne »za« ne »proti«.

Prijatelji SET so predvsem države, ki so že v tej organizaciji: prvotnih 6, ki so organizacijo ustanovile, in sicer Italija, Francija, Nemčija in Beneluks, kar je kratica za Belgijo, Nizozemsko in Luksemburg; tem se je pozneje priključila Grčija. Pristopiti pa želi še skupina držav, med katerimi je glavna Anglija, s katero prav sedaj potekajo pogajanja za pristop; nadalje želijo pristopiti tudi Turčija in več ali manj vse države zapadne Evrope z Avstrijo in Švico vred. V izvenevropskem svetu spadajo med prijatelje SET nekatere afriške države, ki so bile prej sestavni del francoskega imperija in so s Francijo še vedno v nekakšni gospodarski skupnosti. Te bodo preko Francije povezane s SET. Med ostalimi prijatelji so predvsem države, ki nimajo kmetijskih presežkov. Sem spada v prvi vrsti otočna država Ceylon. Nevtralnih držav, ki niso ne za SET in ne proti, je mnogo, a so

skoraj vse v mednarodnem svetu brezpomembne, razen Japonske.

Med neprijatelji SET so predvsem države s komunističnim vodstvom, to so Kitajska in s Sovjetsko zvezo povezane države. Med slednjimi deluje že nekaj let SET podobna organizacija, in sicer »Ekonomske odbor za države vzhodne Evrope«, ali kratko »KOMEKON« (Kom-itat ekon-omičeski).

Proti SET pa so tudi nekatere nekomunistične države, predvsem Kanada, Avstralija in Nova Zelandija, države angleške gospodarske skupnosti. Te države imajo velike kmetijske presežke in umljivo je, da bi rade imele čim bolj prost trg za vnovčitev teh presežkov. SET pa se hoče glede kmetijskih pridelkov čim bolj zapreti, kar pomeni praktično, da bo SET v zunanjem svetu kupovalo kmetijske pridelke šele takrat, ko bodo domači porabljeni. Zgoraj imenovanim agrarnim državam gre predvsem za trg Zahodne Nemčije, ki izvažala ogromne množine industrijskih izdelkov in ki pridelala doma komaj del potrebne hrane. Pri pogajanjih s SET mora Anglija upoštevati, da je povezana z zgoraj omenjenimi državami.

SET zelo sovražna je Indonezija, ki je v veliki gospodarski krizi in se izgovarja, da

je temu kriva prav ta organizacija. Indonezija celo zahteva, da se organizira proti SET bojkot. Neprijateljsko so razpoložene proti SET tudi Argentina, Urugvaj in Brazilija, seveda tudi zaradi kmetijskih presežkov, predvsem mesa. Ni mnogo drugačno stališče Pakistana in Indije, a ne iz istih vzrokov.

Tako je stališče SET v mednarodnem svetu, ki se zaveda, kakšnega ogromnega pomena bo ta gospodarska sila, ki se bo pozneje skoraj gotovo prelevila tudi v politično. Že danes se lahko govori o 200 milijonih ljudi, organiziranih v SET. To število presega danes število prebivalstva ZDA, v kratkem pa bo prekoračeno tudi število ruskega naroda. Pred našimi očmi se ustvarja nova velesila.

RICINUS JE STRUPEN!

Ni strupeno ricinovo olje, katerega jemljemo pri zaprtju, pač pa so strupena cela zrna. Če otrok zaužije samo dve zrna, lahko umre. Strupenost je odvisna od snovi »ricin«, ki pa se pri stiskanju ne združi z oljem, marveč ostane v tropinah. Pazi na otroke, če gojiš v vrtu kakšno ricinovo steblo, ki varuje vrt pred marsikaterim škodljivcem in tudi pred krtom.

FAUNA (ŽIVALSTVO) NA SARDINJI IN SICILJI

Na Sardiniji živita dve živali, katerih ni drugače v Italiji, in sicer sardinska prepelica in muflon. Muflon je neke vrste divja koza. Ne živijo pa na Sardiniji kune, jazbeci, vidre in veverice. Na Siciliji ni krtov ne kun ne veveric in jerebic.

Krompir v shrambi

Letos ga imajo naši kmetje bolj malo, ker ga je suša stisnila in zato bi bila še posebna škoda, če bi krompir v shrambi utrpel še kakšno škodo.

Shramba za krompir ne sme biti vlažna, ker v njej krompir rad gnije. Shramba ne sme biti pretopla, ker v tem primeru gomolji radi skalijo in poženejo dolge nitaste poganjke, posebno če je krompir na kupu. Pa tudi premrzla ne sme biti shramba, da ne bi pozimi gomolji zmrznili. Premočna svetloba tudi škoduje krompirju, ker je krompir živ predmet, ki diha in je to dihanje pri svetlobi močnejše kot v temi ali poltemi. Naši napredni gospodarji že vedo, kako se mora ravnati s krompirjem v shrambi, zato se ne bomo spuščali v podrobnosti. Opozoriti hočemo le na krompirjev molj, ki se v zadnjem času pojavlja tudi pri nas. K sreči je to edini škodljivec, ki napada krompir v shrambi.

Krompirjev molj je majhen metuljček, katerega smo dobili med vojno iz Amerike, od koder so dobavljali krompir za prehrano predvsem ameriških vojakov. Metuljček zaleže jajčeca navadno v očesne jamice na gomoljih. Iz jajčec izvaljeni črvički ali ličinke se hranijo s poganjkom, ki je zarojen v očesu, potem pa prodrejo v notranjost gomolja. Tu izdolbejo male rovčke, katere prepletejo s svilenimi nitkami. Pri izhodu iz rovčka izločajo odpadke, ki ostanejo na svilenih nitkah.

Če je mnogo krompirja moljavega, je škoda velika, ker napadeni in zvrtani gomolji začnejo znotraj gniti in tako okužijo še zdrave gomolje v okolici. Gnijoči gomolji niso primerni za živinsko krmo.

Proti krompirjevemu gomolju v shrambi se borimo z »gesarol 5«, katerega nalahno raztrosimo po razprostrtem krompirju. To napravimo takoj po izkopu krompirja, brž ko smo ga spravili v shrambo.

V časopisih pogostokrat beremo, da so tu in tam odkrili ponarejena živila, večkrat z neverjetnimi primesmi in v ogromnih količinah. Zaradi tega se marsikateri bralec boji, da je sploh vse ponarejeno. Javnost zahteva od države, da s strožjim nadzorstvom odkrije ponarejevalce in jih strogo kaznuje. To pa ni tako enostavno, kot si navaden človek domišlja.

Glede ponarejevanja živil je najbolj jasna zakonodaja v Zahodni Nemčiji, kjer se živilom ne sme sploh ničesar primešati, kar ni izrecno dovoljeno. Strogosti nemške zakonodaje se približujejo zakonodaje Švice, Nizozemske in skandinavskih držav. Italijanska zakonodaja je sicer tudi dobra, a je dejansko težje izvedljiva. Pravi namreč: Kaznovan je, kdor živilom primeša zdravju škodljive snovi ali kdor slepari s kvaliteto. Določba je dobra, a država mora najprej odkriti tistega, ki je primešal zdravju škodljive snovi, in dokazati, da so te snovi res škodljive. Pri današnjem razvoju kemije in tehnike ni dokaz vedno lahek. Na drugi strani pa je v Italiji občutno pomanjkanje posobnega in izvežbanega osebja, ki bi se posvetilo službi za odkrivanje sleparij z živil. Država te ljudi preslabo plačuje, mnogo slabše kot zasebna industrija in zato res sposobni nočejo stopiti v državno službo. Zato se bodo razmere v Italiji zlozile še po splošni reorganizaciji kontrolne službe, ki bo nudila sposobnim primerne življenjske pogoje. Do tega pa je še daleč.

S katerimi živilci se največ slepari? Moki primešajo prav malo sadre, a teža kruhu je višja. Maslu primešajo margarine, sku-

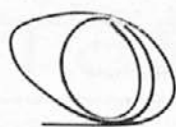
te in še kaj. Jajca iz skladišč prodajajo za sveža. Pred kratkim smo čitali, kaj so dodali siru. Prodajajo premalo suho kavo v zrnju (po zakonu sme vsebovati 5% vlage). Oljčno olje mešajo s semenskim in ga prodajajo z zvencimi imeni »extra deviško olivno olje« in podobnimi; pred par leti so prodajali esterificirana olja, pomlajena olja, ki so bila določena za milarne itd. Najbrž se v Italiji največ ponareja vino, tako da je nastal že pregovor »vino je lahko tudi iz grozdja«. Za takšna vina uporabljajo vse snovi, katerih sladkor povre v ogljikov dvo-kis in alkohol. Seveda se uporablja tudi mnogo čistega sladkorja za napravo petijota. Pri vinu je zelo mnogo sleparij z zamenjavanjem kvalitet. V tem oziru je znano, da se je v Trstu popilo in najbrž se še popije letno nad 30.000 hl terana, medtem ko se letni pridelek terana suče med 5 in 7.000 hl. Milan popije letno približno milijon hl vina »Valpolicella«, celotna proizvodnja pa znaša okoli 150.000 hl.

Končno nastane vprašanje, katera oblast naj organizira nadzorstvo nad živilci. V drugih državah je to odvisno od ene ali največ dveh oblasti — ministrstev, v Italiji pa se pečajo s tem vprašanjem občine, prefektore, kmetijsko ministrstvo, finančno ministrstvo in zdravstveno ministrstvo, pa še kdo drugi misli, da je za to poklican. Tudi v tem oziru je potrebno zadevo urediti.

Pa še nekaj. Drugod sodelujejo organizacije potrošnikov pri odkrivanju ponarejevalcev, v Italiji pa se vpije in namesto kakšne pomoči se sliši odločne »me ne frego«.

Sleparije z živilci

V vrtincu

9.

R. R.

»Ta pa je iz tajnega skladišča kletarja Pretija. Posrečilo se mi je, da sem prisluškoval razgovoru med njim in višjim natakarjem. Skril sem se v neko pokvarjeno napeljavno za peči. Seveda, zavojčka sem vzel kar s seboj. Zdaj se boste pa vi začudili, komisar. Zavojčke so mi ukradli.«

»Ukradli?« se je začudil.

»Da, prste pa je imela vmes neka tovarišica, ki me je imela za prekupčevavca z mamili.«

»Da — gospodična Rayski.«

»Točno! V hotelu se pa imenuje gospodična Ender, po poklicu časnikarka. Cemu mi ni bilo to prej povedano,« je očitačoče pripomnil.

Komisar se je igral s pepelnikom: »Najprej smo hoteli, da delata neodvisno drug od drugega, hm, da, morda bi bilo bolje drugače. Toda, čujte, kako ste zopet prišli do blaga?«

Samo se je posmejal: »Vzel sem spet iz njene sobe. V garažo sem jih pa vzel, da bi mi jih zopet kdo ne smuknil.«

»In gospodična Rayski?«

»Je ostala brez dokazil in me torej ni mogla izročiti v vaše roke.«

Komisar se je spet nasmehnil in je vprašal: »Kako ste pa prišli do garaže?«

»Po niti tistega razgovora, kjer sem prisluškoval. Sklenil sem kar takoj, da se udnjam kot mehanik in se približam natakarjevemu bratu. Najlepše pri vsem pa je to, da sem slučajno zvedel za spoznavni znak vse tolpe. Na ta način sem si pridobil natakarjevo zaupanje.«

»Kako ste pa prišli do znaka?«

»Sem že dejal, slučajno. Treba se je prijeti za glavo, obenem govoriti o vremenu ter omeniti tudi sonce.«

»Ah, imenitno, imenitno!« se je veselil komisar.

Samo je otresel pepel s cigarete in se posmejal: »Res, če nam ne bi prišli včasih taki slučajji na pomoč, bi bilo težko. Nata-

kar mi je zaupal. Preko njega sem prišel do kletarja. Ostalo pa veste. To so pa le manjše ribe. V ozadju so druge osebe. Naša mlada sodelavka... je že dolgo pri vas?«

»Ni pri nas. Dela za kriminalno policijo v Trstu.«

»To vem. Mlada dama je imela razen mene na sumu še nekega Portugalca, vsaj za takšnega se je izdajal. Danes opoldne je izginil kot kafra. Moral bi tudi tam malo povohati, a vseh gumbov ne morem istočasno pritiskati. Za enkrat sem že nekaj dosegel. Delo tukaj bom prepustil vam in mladi tovarišici. Jaz bom pa iskal sledove avta, ki vozi proti prestolnici.«

Komisar je bobnal s prsti po mizi. »Seveda, doktor. Vi kot član Interpola imate višje cilje, kot pa zasledovati le nekaj postranskih oseb. Mislim tudi jaz, da je treba kje drugje iskati glavne niti.«

»Brez dvoma!« Samo se je dvignil, zazdehal in pogledal veliko električno uro nad vrati. Poltresh! »No, sedaj pa le pokličite ven mojega tovariša. Pustite ga pa v dobri veri, da spacam k njegovi bratovščini in da sem vse priznal. Morda boste iz njega še kaj izvlekli. Nakažite mu, da veste kaj tudi o njegovem bratu in kletarju.«

Komisar je vstal: »Ta dva bomo pa jutri poiskali. Jutri vam bom o vsem poročal.«

Samo mu je segel v roko: »Torej, jutri.«

»Lahko noč, gospod doktor!«

Maja se je vrnila šele proti četrtri uri zjutraj v hotel. Na zabavi pri policijskem načelniku se je prav dobro imela. Vsi so hoteli z njo plesati, komaj da jo je načelnikova žena zapletla za trenutek v razgovor.

Gospod Komi je zginil že pred polnočjo, kar je dalo Maji precej misliti. Šele na poti domov se je spomnila na telefonski razgovor, katerega je imel policijski komisar v njeni navzočnosti. Dva mehanika iz garaže »Moto« sta zaprta. Ali ni v enem izmed obeh prepoznala dr. Prelca? Morda se je le zmotila? Zazdel se ji je zelo sumljiv. V

njegovi sobi je našla tista dva zavojčka, ki sta iz njene sobe izginila. Kdo neki je bil, če ne on? Od kod sta pa prišla tista dva zavojčka? Tisoč vprašanj, na katera si ni znala odgovoriti. Zvečer je še enkrat preiskala vso sobo, a ni našla ničesar.

Je morda ta doktor Prelc...? Je res trgovec z mamili? Kaj govori za to in kaj proti? Za prvi primer sta dokaz tista dva zavojčka. Čemu se pa pretvarja in dela kot mehanik v garaži? Je eden izmed obeh aretiranih? Vse kaže tako. Maja je vzdihnila in si zaželela, da bi se motila. Zdaj ji je postalo jasno, zakaj ni ničesar omenila ne policijskemu načelniku niti komisarju. Zavedla se je, da jo nekaj veže na tega moža. Četrto uro je že odbilo, ko je stala pred svojo sobo. Nemirno je gledala po dolgem, praznem hodniku. Pari čevljev so stali pred vrati, ponekod dva. Poleg njene sobe prenočuje zakonski par. Čudna misel jo je spreletela. Kolikokrat je že sanjala o poroki. Do danes pa še ni našla pravega moža. Odprla je vrata. Ne — ni še pravega, ona pa ima že šestindvajset let. Častilcev ji nikoli ni manjkalo, saj je bila krasotica. Nekoč pa ji je spremljevalec kar v obraz povedal, da lepe ženske ne znajo biti zveste. Samo enkrat je njeno mladostno srce zdrhtelo. Na poroko pa ni bilo mogoče misliti. On je imel bolno ženo — neozdravljivo bolno na umu. Ni je maral zapustiti. »Kaj more reva zato, da trpi,« ji je rekel. »Bilo bi kruto in brezvestno od moje strani, če bi jo zapustil.«

Prav to poštenje je vlilo Maji spoštovanje do njega. Trpko je še domislila do konca. Žena ljubljene moža živi še danes. On se je pa pred dvema letoma smrtno ponesrečil. Maja je resnično žalovala po njem. Ljubeznj se je pa skoraj zbala.

Naslednje jutro se je Maja kar zdrznila, ko je ugledala doktorja v zajtrkovalnici. Kar skočil je kvišku in jo povabil, naj prisede. Ona je čutila rdečico po obrazu, ko je stopila k mizi. Pristopil je natakar, a ni bil Zelenec, ki je po navadi tukaj stregel. Malo gostov je še sedelo v dvorani, ker je bilo že pozno.

(Dalje)

Tako bi nam ne mogli pomagati, da bi razvozlati skrivnost Srečnega sveta. Tudi kot prevajalci bi nam ne mogli služiti, čeprav bi se naučili angleščine, ker bi ne poznali tehničnih pojmov in izrazov zanje, zlasti ne za take, katerih morebiti tudi mi še ne poznamo.«

»Torej tudi s tem ni nič.«

»Zanesti bi se morali pač samo nase in na naše tehnične naprave.«

»Kako torej vi presojate to možnost, profesor Magnussen?«

»Povejte vi svoje mnenje, gospodje,« se je nasmehnil profesor.

»Zanesemo se na vas. Če ste nas tako dolgo srečno vodili po poteh Rimske ceste, nas boste gotovo tudi srečno pripeljali nazaj v Obljubljeno deželo,« je pristavil pater Robert. »Vi ste naš Mojzes.«

»A ne smete pozabiti, pater, da Mojzes ni dočakal vrnitve v Obljubljeno deželo.«

»Res je. A vam želim, da bi jo dočakali, že zaradi nas.«

»Torej: moje mnenje je, da je druga možnost sicer precej manj tvegana kot prva, vendar pa ni gotovo, da bo uspešna. Lahko bi se tudi močno prevarali, če bi se dali zapeljati napačnemu, preuranjenemu sklepanju. Zato bi jo morali kombinirati s tretjo možnostjo.« Za hip je počakal. »Nekdo bi moral tvegati in se sam ali še s kom skupaj vtihotapiti v Srečni svet

Povzatek iz vesolja

E. Z.

86.

ter nabrati čimveč podatkov.«

»Toda če pa nihče od nas ne zna tega vražjega jezika, te žlobudravščine, ki jo zdaj govore... ti naši potomci... tako rekoč.«

»To je res,« so skoraj vsi priznali. »Brez znanja jezika bo težko, neglede na vse ostale nevarnosti.«

»Tudi polt bi ga izdala.«

»Oh, to je najmanjša skrb. Za to imamo sredstva,« je dejal šef zdravnik. »Z nekaj injekcijami vas lahko spremenim vse v črnice. Obratno bi bilo malo težje.«

»Nedvomno bomo potrebovali te vaše usluge, doktor.«

»Prav rad vam bom na razpolago, če bo treba. Napravil vas bom za takega zalega mulata te nove vrste, da bo ženstvo Srečnega sveta kar noro za vami.«

»Če bi že moral postati žrtev takega poslanstva, naj bi še bilo, ampak da bi me spravil na oni svet kateri izmed teh »Srečnejev« zaradi ljubosumnosti, pa bi bilo proti mojim načrtom.«

(Dalje)

PREGLED LETOŠNJE LAHKOATLETSKE DEJAVNOSTI

Evropejci najboljši na svetu

2

V metih prednjači Rusinja Tamara Pres, ki je najboljša tako v metu krogle (18,55) kot v metu diska (58,12). Mera v metu krogle predstavlja nov svetovni višek. Presova ima tudi svetovni rekord meta diska (58,98). Tako v metu krogle (Garisch: 17,47) kot v metu diska (Müller: 56,39) sta na drugem mestu tekmovalki iz Nemčije. Zybina (SZ), 16,95 (krogla) in Kontsek (Madžarska), pa sta na tretjem mestu (55,53 disk). Najboljša metavka kopja je Rusinja Ozolina, ki je letos dosegla mero 58,53 m, čeprav je svetovna rekorderka z razdaljo 59,55 m. Na drugem mestu najdemo Dia-

nescujevo (Romunija), 55,66 m, na tretjem pa ponovno sovjetsko tekmovalko Prasolovo (55,04). Naš prvi pregled zaključujemo s peterobojem, v katerem se odlikujeta Irina Presova (4,955) in Bystrova (4,833), obe iz Sovjetske zveze. Nemka Heine je dosegla 4,751 točk, svetovni višek pa je 5,137 točk (I. Pres).

V prejšnji številki smo pisali o atletih, ki »kraljujejo« v posameznih disciplinah. V tej številki bomo uspehe združili, da ugotovimo, katera država in katera disciplina je najboljša v lahki atletiki.

Lahkoatletske panoge bomo razdelili v tri skupine: teke, skoke in mete; deseterboj (pri ženskah peterboj) pa tvori skupino zase. Tekov je 12 (100, 200, 400, 800, 1500, 5000, 10.000, 110 ovire, 400 ovire, 3.000 ovire in štafeti 4x100 in 4x400 m), skokov 4 (v višino, daljino, troskok in skok s palico), meti ravno tako štirje (krogla, diska, kladi-va in kopja).

Oglejmo si najprej moške. V tekih gospodujejo predstavniki ZDA, ki so nabrali (če ocenimo uspehe s točkami 5,3 in 1) skupno kar 45,1. Na drugem mestu so Nemci (13,1), na tretjem pa predstavniki Nove Zelandije (11,0). Sledijo še Poljska (8,2), Sovjetska zveza (6,2) ter Francija, Italija in Belgija (vsaka 5,0). Evropa ima v tekih skupno 47 točk, ameriška celina pa 48,9, ker se poleg predstavnikov ZDA odlikujejo tudi Kanadčani. Južni Amerikanci so zelo slabi v lahki atletiki. Ostale celine (Azija, Afrika in Oceanija) pa so nabrale 12 točk. V skokih prednjači Sovjetska zveza, ki je nabrala 15 točk. ZDA imajo 9 točk in predstavljajo resno grožnjo za boljše Ruse. Finska (5), Poljska (4) in Kitajska (3) nudijo kakšno prijetno presenečenje v posameznih disciplinah. Evropa je v skokih nabrala 24 točk, Amerika 9, ostale celine pa samo 3 točke. Poleg deseterboja (Formoza 5, Sovjetska zveza 3 in Nemčija 1) ostanejo še meti, kjer se odlikujejo s precejšnjo razliko metalci iz ZDA (21 točk), na drugem mestu je Sovjetska zveza (8), sledita Madžarska in Italija (3). Iz tega torej sledi, da so Američani najboljši v tekih in v metih, Rusi pa v skokih.

Če združimo točke vseh skupin, dobimo naslednjo lestvico: 1. ZDA 75,1; 2. Sovjetska zveza 32,2; 3. Nemčija 14,1; 4. Poljska 12,2; 5. Nova Zelandija 11,0; 6. Italija 8; 7. Formoza, Finska, Anglija in Francija, vsaka po 5 točk; 11. Kanada 3,8; 12. Kitajska in Madžarska 3; 14. Etiopija 1 ter 15. Svica 0,5 točke. Lestvica celin: 1. Evropa 90,0; 2. Amerika 8,9 in 3. ostale združene celine 20,0.

Kako pa je pri ženskah? V tekih (100, 200, 400, 800, 1500, 5000, 10.000, 110 ovire in štafeti 4x100 m) prednjačijo atletinje iz treh držav: Nemke (12,8), Poljakinje (11,4) in tekmovalke iz Avstralije (10,2). Odlikuje se tudi Koreja, ki je nabrala 7 točk. ZDA so nabrale 2,4 točke, Sovjetska zveza 3,6, Anglija pa 3,8. Evropa v skupni oceni prevladuje s precejšnjo razliko

(32,0). Amerika ima samo 2,4 točke, ostale celine pa skupno 19,2 točke. V skokih nimamo glavne prevladujoče države. Sovjetska zveza in Romunija imata vsaka po 5 točk, Nemčija 4 in Jugoslavija 3. Če iz navajanja držav je razvidno, da Evropa nima konkurence (17 točk), ker ZDA nima o niti ene točke, ostale celine pa samo 1. V metih kraljujejo tekmovalke iz Sovjetske zveze (17 točk); Nemke so nabrale 6 točk, Romunke pa 3. Sovjetska zveza je najboljša tudi v peteroboju (8 točk). Skupna lestvica vseh ženskih disciplin je naslednja: 1. Sovjetska zveza 33,6; 2. Nemčija 23,8; 3. Poljska 11,4; 4. Avstralija 11,2; 5. Romunija 8,0; 6. Koreja 7,0; 7. Anglija 3,8; 8. Jugoslavija 3,0; 9. ZDA 2,4 in 10. Nova Zelandija 2,0. Seveda je takoj razumljivo, da so Evropejke najboljše (85,0), ker imajo Američanke samo 2,4 točke, tekmovalke ostalih celin pa skupno 20,2 točke.

Združili bomo zdaj obe lestvici, tako moških kot ženskih disciplin, in dobili bomo naslednjo lestvico: 1. ZDA 77,5; 2. Sovjetska zveza 65,8; 3. Nemčija 37,9; 4. Poljska 23,6; 5. Nova Zelandija 13,0; 6. Avstralija 11,2; 7. Anglija 8,8; 8. Italija in Romunija 8,0 in 10. Koreja 7,0.

Lestvica po celinah je naslednja: 1. Evropa 175; 2. Amerika 81,3 in 3. združene ostale celine 38,2.

MEDSEBOJNA SREČANJA

Zanimivo je pogledati, kako bi se odločila medsebojna tekmovalna celin Evrope, Amerike in združene celine. Po vsej verjetnosti bi tekmovalje izpadlo v korist Evrope. Upoštevali bomo letošnje izide dveh najboljših atletov vsake celine. Evropa bi z lahkoto porazila (153-78) moško ekipo združenih celin in prav tako tudi ZDA (134-86). Zanimivo bi bilo brez dvoma srečanje med Evropo in Ameriko. Amerika bi zmagala v tekih (70-62) in v metih (25-19), čeprav ne z veliko razliko (8 točk v tekih in samo 6 točk v metih), medtem ko bi Evropa bila uspešna v skokih (27-17) in v deseteroboju (8-3). Končni izid moških reprezentance bi bil 116-115 v korist Evrope. Srečanje bi torej bilo zelo borbeno in izenačeno. Pri ženskah bi Evropa porazila ZDA 95,5-36,5 in združene celine (84,5-47,5), te bi pa premagale Ameriko (53-35).

Če združimo tekme moških in žensk, bi bila Evropa uspešna tako proti Ameriki (211,5-151,5) kot proti moštvu ostalih celin (237,5-125,5), in sicer z veliko razliko. Amerika pa bi vseno porazila ostale združene celine (169-139). Iz tega sledi, da so Evropejci najboljši v lahki atletiki.

Zanimivo bi bilo tudi srečanje med Sovjetsko zvezo in ostalimi evropskimi državami. Pri ženskah bi Rusinje nudile močan odpor, saj bi klonile samo z izidom 60-71, pri moških bi se tekme končale z naslednjim rezultatom: Sovjetska zveza 96,5. Ostala združena Evropa 132,5. Odločilnega pomena za Sovjetsko zvezo bi bili šibki tekači, medtem ko bi bili metalci in skakalci boljši. Končni izid srečanja bi bil: Združena Evropa 203,5-156,5.

d. t.

KONEC

ŽENA IN DOM

DETERGENTI V PRAHU...

Gospodinje so večkrat v dvomu, kateri detergent v prahu naj kupijo, ko jih je toliko v prodaji. Vsako podjetje hrupno reklamira in hvali svoje izdelke in tako pripomore, da so gospodinje v še večji zadregi. Kateri detergent je najboljši, se večkrat sprašujejo ženske. Na pomoč je prišla italijanska mesečna revija »Quattro soldi«, ki je v prejšnjem mesecu objavila zanimiv pregled o kvaliteti teh detergentov. Strokovnjaki so upoštevali najprej belino umitega perila, nato pa še čistočo tega.

Največji odstotek beline nudi prašek »Persil« podjetja Persil (9,25), na drugem mestu najdemo proizvod podjetja Palmolive »Olà« (8,75), sledi na tretjem mestu »Vel«, vedno podjetja Palmolive (6,30). Najbolj čisto pere »Vel« (9,21), drugi je »Persil« (9,20), tretji pa »Olà« (9,18).

Lestvica je naslednja: 1. »Persil«-Persil 18,45, 2. »Olà«-Palmolive 17,93, 3. »Vel«-Palmolive 15,51, 4. »Extra«-Lever Gibbs 14,90, 5. »Tide«-Procter & Gamble 14,89, 6. »Vero F.lli Filippi 14,80, 7. »Omo più«-

Lever Gibbs 13,14, 8. »Super Trim«-Trim 13,11 in 9. »Ava«-Mira Lanza 12,97.

Upoštevali moramo tudi ceno praška in njeno težo. Uvrstitev bi bila naslednja: 1. Olà 3,90, 2. Omo più 3,60, 3. Vero 3,50, 4. Vel 2,80, 5. Tide 2,65 itd.

... IN VINA V STEKLENICAH

Tudi možje so v dvomu, kadar kupujejo vina v trgovinah in jim je na razpolago cela polica vin. Govorimo seveda o cenjenih vinih, o tistih, ki jih pijemo vsak dan pri kosilu. Na pomoč nam ponovno priskoči omenjena italijanska revija »Quattro soldi«, ki je ocenila tudi ta vina. Njih cena se suče od 100 lir za rdeča vina do 170 lir za liter belega. Seveda taka vina niso pristna, temveč so mešanica raznih vin (upamo, da so tudi brez drugih primesi). Najboljša bela vina so: 1. Vinbolla (Casa Vinicola F.lli Boila-Verona) 18/20, 2. S. Vigilio (Coop. Vitecola Eardelino) 17/20 in 3. Folonari (F.lli Folonari-Brescia) 16/20. Najboljša rdeča vina so: 1. Bardolino (Vero Bardolino Coop. Vitecoltori) 18/20, 2. Valpolicella (Cantine Ca' Tron Roncade-Treviso) 17/20 in 3. Petternella (Cant. Petternella-Legnago) 16/20.

Najboljše popevke Evrope

Lahka glasba je zelo razširjena po svetu in zlasti v Evropi. Stalno opažamo, kako mladi in stari kupujejo plošče, da jih potem v družinskem krogu zavrtijo.

Ljubitelji lahke glasbe se stalno sprašujejo, katera so najboljše popevke. Znana italijanska revija »Il Disco« mesečno objavlja lestvice najboljših plošč raznih evropskih držav, ki imajo glavno vlogo v glasbenem svetu, in sicer Francije, Nemčije, Anglije, Belgije, Nizozemske in Italije. Ocenili smo posamezne plošče in dobili smo naslednjo vrednostno lestvico:

1. Speedy Gonzales (11 točk); 2. I can't stop loving you (8 točk); 3. Chariot (7 točk); 4. Stai lontana da me, Paradiso, J'irai twister le blues, Heisser Sand, Roses are red in I remember you (vse po 5 točk); 10. Let's twist again, Sweetie in J'entends siffler le train (4 točke); sledijo še druge pesmi z manj točkami.

Oglejmo si okus v posameznih državah. V Franciji je na prvem mestu pesem, ki jo poje Richard Anthony in ki se imenuje J'irai twister le blues. Na drugem mestu je lepa pesem, ki je vedno bolj priljubljena: Chariot, ki jo poje Petula Clark ali ki jo igra odlični orkester Pourcel. V Belgiji se trenutno nahaja na prvem mestu melodija, ki je bila pred meseci dolgo na prvem mestu tudi v ZDA, in sicer I can't stop loving you. Pojeta jo Ray Charles in Gibson. Na drugem mestu najdemo pesem J'entends siffler le train, v izvedbi Richarda Antonyja, na tretjem pa že prej imenovano pesem Chariot. Na Nizozemskem je na prvem mestu pesem Heisser Sand, na drugem simpatična melodija Speedy Gonzales, na tretjem pa I can't stop loving you. V Nemčiji vodi pesem, ki jo poje Conny Francis Paradiso. Sledijo Sweet, Lady Sunshine & mr. Moon ter Speedy Gonzales. V Angliji je najbolj kupljena plošča I remember you, ki jo poje Frank Ifield. Tudi v Angliji je mišja zgodba Speedy Gonzales zelo priljubljena, saj je na drugem mestu. Roses are red je trenutno na tretjem mestu.

Kaj pa v Italiji? Na prvem mestu je pesem Stai lontana da me, ki jo poje Adriano Celentano, sledi Let's twist again, tako v izvedbi Peppina di Capri kot Chubby Checkerja. Na tretjem mestu je Ogni giorno, ki jo lepo poje Paul Anka, na četrtem Tango del mare (poje Betty Curtis), na petem pa Cuando calienta el sol (Los Hermanos Rival, Los Mercellos Ferial in Lina del Lima). Sneddy Gonzales je na sedmem mestu, Daniela na osmem. Sei rimasta sola na devetem, Twitsin the twist na dvanajstem, Caterina na trinajstem in St. Tropez twist na štirinajstem mestu.

Lestvica najboljših pevcev v Evropi je naslednja: 1. Pat Boone 10 točk, 2. Richard Anthony 9 točk, 3. Ray Charles in Conny Francis 8 točk, 5. Petula Clark in Johnny Halliday 7 točk in 7. Adriano Celentano. Franck Ifield, Anneke Grönloh in Mina, vsi po 5 točk.

Mimogrede moramo nuditi ljubiteljem lahke glasbe tudi seznam najboljših pesmi ZDA. Na prvem mestu je pesem Sherry (4 Seasons in Janie Ross), na drugem mestu Sheila (Tommy Roe), na tretjem Locomotion (Little Eva), na četrtem She's not you (Elvis Presley) in na petem Ramblin' rose (Nat King Cole, Wood Herman in Ray Garnett).

d. t.

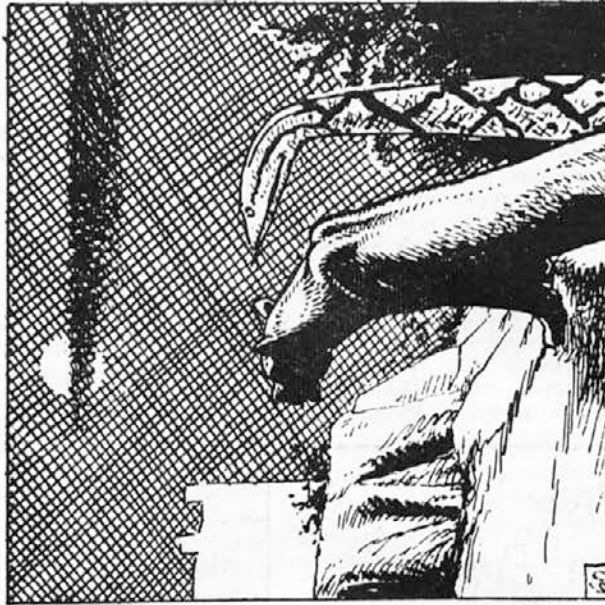
57. Opice so imenovala te razvaline svoje mesto, čeprav niso vedele v njem kaj početi. Posedale so cele ure v kraljevi dvorani, si obirale bolhe in mislile, da so podobne ljudem. Potem so se spet lovile po vrtovih ali stikale po terasah, hodnikih in sobah v palači. Ker pa so vedno sproti pozabile, kaj so že videle, se tega zlepa niso naveličale.

56. Hladni brlogi so bili staro, zapuščeno mesto, izgubljeno in pokopano v džungli. Le malo ljudi iz naroda džungle je bil kdaj v njem, ker se zveri le redkokdaj naselijo tam, kjer so nekoč živeli ljudje. Nobena žival, ki kaj da na svojo čast, se temu mestu ni približala. Izjema so bile opice, ki so si prilastile Hladne brloge.

55. »To pomeni, da bomo morali pol noči zelo naglo teči!« je dejal Baghira in že se je pognal v tek. Kaja mu je sledila, stari Balu pa je kmalu zaostal za njima. »Presneto dobro jo režeš!« je panter pohvalil Kajo. »Lačna sem,« je kača zaskala, »poleg tega pa so me te nesramnice zmerjale, da sem nemarna rumena glista!«

60. Isti oblak sta opazovala pod obzidjem Baghira in Kaja. Vedela sta, kako znajo biti opice nevarne, če jih je veliko skupaj in nista hotela napasti kar na slepo. Balu še ni bil prisopihal za njima. Kaja se je namerila preplezati zahodni zid, Baghira pa je nameraval naskočiti teraso s poletno hišico, kjer je bil Mavgli.

59. Pod ta paviljon s porušeno kupolo so opice prignale Mavglia, posedle okrog njega v gostih krogih in mu začele kričavo dopovedovati, kako pametne, lepe in imenitne so in kakšna sreča zanj, da lahko živi med njimi. Mavgli pa je bil utrujen in slabe volje. Čakal je, da bo oblak zakril mesec in mu bo tema nudila priliko za beg.

58. Ko si je Mavgli tako ogledoval razrušeno mesto, je prišel v bližino mestnega obzidja. Opice pa so ga kričeč odvrle nazaj na teraso nad zbiralniki iz rdečega peščenca. Na sredi terase je stala močno poškodovana poletna hišica iz belega marmorja, v katerega so bili vdeleni ahati, karneoli, jaspis in lazurovec.

Za
naše
najmlajše

10

ANDZUHK
RIŠE: MIKI
MUSTER